

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003738

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-09-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: №184-к від 14 жовтня 2025 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фесик Марія Олексіївна

2. Mariia O. Fesyk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 26-09-2025

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10733

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.31

Тема дисертації:

1. Цивільна процесуальна відповідальність
2. Civil procedural liability

Реферат:

1. Пошук оптимального правового регулювання у сфері цивільного процесу та, відповідно, такої конструкції його видів і проваджень, яка б забезпечила реалізацію мінімальних процесуальних гарантій і справедливості судового розгляду, останнім часом є головною тенденцією розвитку процесуальних систем більшості європейських держав. Спроби створення ефективної судової влади та належного порядку розгляду і вирішення цивільних справ не припиняються сьогодні і в Україні, що є важливим у період боротьби за свою державність та європейського вибору українського народу. Зміни ЦПК України 2017 року, а по суті, його нова редакція, ознаменували собою новий етап у розвитку теорії та практики цивільного судочинства. Набули подальшого осмислення та сучасної законодавчої інтерпретації проблематика принципів та учасників цивільного процесу, доказової діяльності та встановлення фактичних обставин цивільних справ, судових процедур у позовному провадженні, зокрема, врегулювання спору за участю судді, перевірки та перегляду

судових рішень та низка інших. Через майже десятиліття можна стверджувати, що законодавчі зусилля призвели до вдалого вирішення багатьох проблем правозастосування. Проте залишилися й такі спірні питання процесуального характеру, які так і не вдалося остаточно вирішити. Йдеться про адекватну реакцію з боку держави на недотримання учасниками судового процесу законного порядку і форми провадження у цивільних справах, невиконання процесуальних обов'язків, зловживання процесуальними правами, інші прояви неправомірної та недобросовісної процесуальної поведінки. Законодавець часто залишає поза своєю увагою необхідність розробки механізму відповідальності за подібну процесуальну діяльність і детального опису його елементів у цивільному процесуальному законі. Однією з причин такого становища варто назвати, на нашу думку, недостатню теоретичну розробленість проблеми цивільної процесуальної відповідальності. Перші концептуально значущі дослідження цивільної процесуальної відповідальності були проведені вітчизняними вченими ще за радянських часів. М. Й. Штефан окреслив основні дискусійні питання щодо поняття цивільної процесуальної відповідальності, її видів і функцій, цивільних процесуальних штрафів та зупинився на проблемах відшкодування майнової шкоди. На ниві сучасного вітчизняного правознавства єдине дисертаційне дослідження цивільної процесуальної відповідальності датоване 2011 роком. І. М. Лукіна тоді обмежила наукове пізнання предмета його загальною характеристикою та аналізом окремих заходів цивільної процесуальної відповідальності. До окремих дискусійних аспектів цієї проблеми звертаються в межах власних предметів наукових розвідок С. С. Бичкова, В. І. Бобрик, А. Г. Гулик, К. В. Гусаров, В. В. Комаров, К. В. Куцик, О. О. Красовський, В. А. Кройтор, О. О. Кот, Д. Д. Луспеник, Т. А. Стоянова, О. В. Рожнов, К. В. Куцик, Ю. Д. Притика, В. В. Резнікова, Ю. Ю. Рябченко, А. О. Ткачук, Г. П. Тимченко, Т. А. Цувіна, С. Я. Фурса, М. М. Ясинок та інші відомі процесуалісти. Оцінюючи конкретні підсумки проведених досліджень, дисертант не може однозначно говорити про сформовану цілісну концепцію цивільної процесуальної відповідальності. Хоча в умовах посилення змагальності сторін та надання учасникам справи практично необмеженої свободи щодо розпорядження процесуальними правами, принципово важливо визначити межі правомірної процесуальної поведінки, зокрема й закріпити в законі положення про цивільну процесуальну відповідальність та особливості її застосування. Це свідчить про нагальну необхідність завершення розробки поняття цивільної процесуальної відповідальності, визначення його співвідношення із суміжними правовими категоріями, і насамперед, зловживанням процесуальними правами, можливої конструкції цивільного процесуального правопорушення, заходів процесуального примусу та процесуальної відповідальності тощо. Без виявлення природи та сутності правових явищ, що розглядаються ефективність правосуддя у цивільних справах не може бути підвищена. Вищевикладене значною мірою визначає актуальність проведення дисертаційного дослідження цивільної процесуальної відповідальності, його структуру та логіку викладення матеріалу, в якому відображаються сучасні, на думку автора, теоретико-прикладні проблеми функціонування цивільного судочинства. Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що ця дисертація є одним із перших, з огляду на новітнє цивільне процесуальне законодавство, в вітчизняній науці цивільного процесуального права дослідженням проблем теорії та практики цивільної процесуальної відповідальності.

2. The search for optimal legal regulation in the field of civil procedure and, accordingly, for such a design of its types and proceedings which would ensure the implementation of minimum procedural guarantees and fairness of the trial, has recently been the main trend in the development of procedural systems in most European countries. Attempts to create an effective judiciary and a proper procedure for consideration and resolution of civil cases are not stopped in Ukraine today, which is important in the period of struggle for its statehood and the European choice of the Ukrainian people. The amendments to the Civil Procedure Code of Ukraine in 2017, and in fact its new version, marked a new stage in the development of the theory and practice of civil proceedings. The issues of principles and participants of civil proceedings, evidentiary activities and establishment of factual circumstances of civil cases, court procedures in action proceedings, in particular, dispute resolution with the participation of a judge, review and revision of court decisions, and a number of others have received further reflection and modern legislative interpretation. Almost a decade later, it can be argued that legislative efforts have led to a successful resolution of many enforcement issues. However, there are still some controversial procedural issues that have not

been resolved. We are talking about an adequate response from the state to non-compliance by litigants with the legal procedure and form of civil proceedings, failure to fulfil procedural obligations, abuse of procedural rights, and other manifestations of unlawful and unfair procedural behaviour. The legislator often overlooks the need to develop a mechanism of liability for such procedural activities and to describe its elements in detail in the civil procedural law. In our opinion, one of the reasons for this situation is the insufficient theoretical development of the issue of civil procedural liability. The first conceptually significant studies of civil procedural liability were carried out by domestic scholars back in Soviet times. In 1988, as part of a collective monograph by civilists of the Institute of State and Law of the USSR Academy of Sciences, which was devoted to the role of civil liability in protecting the rights and interests of citizens and organisations, M. Shtefan outlined the main debatable issues regarding the concept of civil procedural liability, its types and functions, civil procedural fines and focused on the problems of compensation for property damage. In the field of modern domestic jurisprudence, the only dissertation study of civil procedural liability dates back to 2011. Back then, I. M. Lukina limited the scientific knowledge of the subject to its general characteristics and analysis of certain measures of civil procedural liability. The subject of K. Kutsyk's dissertation research in 2017 was measures of procedural coercion in civil proceedings. The researcher has identified the main theoretical, legal and methodological principles of the study of the institute of measures of procedural coercion in civil proceedings. Certain controversial aspects of this issue are addressed within the framework of their own subjects of scientific research by S. S. Bychkova, V. I. Bobryk, A. Gulyk, K. V. Husarov, V. V. Komarov, O. O. Krasovskiy, V. A. Kroitor, O. O. Kot, D. D. Luspenyk, T. A. Stoyanova, O. V. Rozhnov, K. V. Kutsyk, Yu. Reznikova, Y. Ryabchenko, A. Tkachuk, H. Tymchenko, T. Tsuvina, S. Fursa, M. Yasynok and other well-known proceduralists. Assessing the specific results of the research conducted, we cannot unequivocally speak about the formed holistic concept of civil procedural liability. Although, in the context of increased adversarial nature of the parties and virtually unlimited freedom of the parties to a case to exercise their procedural rights, it is crucial to define the limits of lawful procedural behaviour, including the provisions on civil procedural liability and the specifics of its application. This indicates the urgent need to complete the development of the concept of civil procedural liability, determine its correlation with related legal categories, and, above all, abuse of procedural rights, possible construction of a civil procedural offence, measures of procedural coercion and procedural liability, etc. Without identifying the nature and essence of the legal phenomena under consideration, the efficiency of justice in civil cases cannot be improved. The foregoing largely determines the relevance of the dissertation study of civil procedural liability, its structure and logic of presentation of the material which reflects the current, in the author's opinion, theoretical and applied issues of the functioning of civil proceedings.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Фесик М. О. Історико-правове дослідження становлення та розвитку уявлень щодо цивільної процесуальної відповідальності. Держава і право. 2023. Вип. 94. С. 111–119
- Фесик М. О. Методологічні засади дослідження цивільної процесуальної відповідальності. Часопис Київського університету права. 2023. № 2. С. 121–125
- Фесик М. О. Стан теоретичної розробки проблеми цивільної процесуальної відповідальності. Приватне та публічне право. 2023. № 3. С. 20–25

- Фесик М. О. До питання про цивільну процесуальну відповідальність. Дев'яносто перші економіко-правові дискусії. Серія: «Соціальні та гуманітарні науки»: матеріали міжнар. мультидисциплінарній наук. інтернет-конф. (м. Львів, Україна, м. Ополе, Польща, 21–22 листоп. 2024 р.). Львів: ФОП Шпак В. Б., 2024. С. 57–59
- Фесик М. О. До питання про цивільний процесуальний примус. Стратегії і трансформації юридичної науки в умовах сталого розвитку суспільства: матеріали II Наук.-практ. конф. (м. Рівне, 6–7 груд. 2024 р.). Одеса: Вид-во «Молодий вчений», 2024. С. 64–68

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тимченко Геннадій Петрович

2. Hennadiy P. Tymchenko

Кваліфікація: д.ю.н., ст. наук .співр., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4263-9948

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Притика Юрій Дмитрович

2. Yurii D. Prytyka

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5992-1144

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ясинок Микола Михайлович

2. Mykola M. Yasyнок

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2244-8458

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 04718013

Місцезнаходження: вул. Герасима Кондратьєва, буд. 160, Суми, Сумський р-н., 40021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Трунова Галина Анатоліївна

2. Halyna A. Trunova

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1829-2561

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Венецька Марина Віталіївна
2. Maryna V. Venetska

Кваліфікація: к.ю.н., ст.н.с., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7082-9426

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Бабаскін Анатолій Юрійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Бабаскін Анатолій Юрійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Топонар О.І.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна